

Till
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

2022-09-26

Till ku.remissvar@regeringskansliet.se (kopia till ku.md@regeringskansliet.se)

Remissvar

Ett hållbart mediestöd för hela landet, Ds 2022:14 Diarienummer Ku2022/01230

Sveriges Fådagartidningar

Sveriges Fådagartidningar organiserar lågfrekvent dagspress.

Föreningens syfte är att tillvarata medlemmarnas specifika intressen i umgänget med såväl regering och riksdag, som vår egen branschorganisation, TU.

Föreningen verkar också för kunskaps- och informationsutbyte mellan medlemsföretagen i en snabbt föränderlig mediavärld.

Våra förslag i korthet

1. Komplettera utredningsförslag med ett utökat distributionsstöd för lokal, abonnerad, dagspress med mindre upplagor, i syfte att underlätta övergång till digital distribution.
2. Stärkt grundstöd för att säkerställa lokal dagspress med mindre upplagor, genom att förändra Allmänna redaktionsstödet för grupp 1 till *"2 160 000 kronor, men inte överstiga 90 procent av den stödgrundande kostnaden, för den del av kostnaden som uppgår till högst 2 400 000 kronor"*
3. Inkludera redaktionskostnader för frilans (inom journalistiska arbetsuppgifter; text, foto, redigering) i de redaktionella kostnader som ska ligga till grund för det allmänna redaktionsstödet.
4. Analysera och förtydliga tolkningen av "Användarförankring". Liggande förslag riskerar att i praktiken diskvalificera ett antal viktiga regionala fådagartidningar.

Sammanfattande synpunkter på utredningen DS 2022:14

I november 2021 framförde Sveriges Fådagartidningar våra principiella synpunkter på utredningens arbete. Dessa synpunkter bifogas i *bilaga 1*.

Det är positivt och viktigt att utredningens förslag bygger på att utgångspunkten för den statliga mediepolitiken ska vara; att en fri och obunden dagspress, i hela landet, har stor betydelse för en fungerande demokrati.

Liksom att det är av vital betydelse att säkerställa mångfald inom allmän nyhetsförmedling och opinionsbildning, och att det är särskilt viktigt med lokala redaktioner och lokal journalistik.

Vi instämmer i utredarens konstaterande att det under överskådlig tid behövs ett statligt mediestöd för dessa syften. Något vi argumenterat för under lång tid.

Det är däremot beklagligt att utredaren inte utvecklat ett fortsatt rättighetsbaserat mediestöd, som även i framtiden skulle säkra "armlängds avstånd" mellan staten och den fria dagspressen.

Vi instämmer i utredarens slutsats att det inte är lämpligt att sänka mervärdesskatten för omsättning av allmänna nyhetstidningar, vilket ibland framförts som ett alternativ till statligt press/mediestöd. Utredaren konstaterar att ett sådant vägval av staten skulle innebära att tidningsföretag med störst omsättning skulle få den största sänkningen i kronor och därmed erhålla ett större indirekt stöd än tidningar med mindre omsättning. "En sådan fördelning av ett indirekt stöd till branschen kan inte sägas vara en träffsäker stödåtgärd", skriver utredaren, vilket vi instämmer i.

Vi instämmer vidare i utredningens principiella utgångspunkt att mediestödet ska riktas mot allmänt nyhetsmedium som har till sin primära uppgift att fortlöpande bedriva nyhetsförmedling av betydelse för demokratin, och som har ett redaktionellt innehåll bestående av regelbunden och allsidig nyhetsrapportering med ett brett utbud av ämnen och perspektiv, och som står för granskning av för demokratin grundläggande skeenden.

Vi tillstyrker utredarens förslag till grundläggande syfte (§2); "*Syftet med mediestödet är att stärka demokratin genom att 1. främja allmänhetens tillgång till en oberoende lokal och regional nyhetsförmedling av hög kvalitet i hela landet, och 2. bidra till en mångfald av allmänna nyhetsmedier av hög kvalitet när sådan mångfald är av särskild vikt*". Vi betonar att tillämpningen av andra punktens markering av "särskild vikt" bör ske generöst.

Vi instämmer principiellt i den förslagna konstruktionen med ett redaktionellt stöd som baseras på redaktionella kostnader, hos dagspress med egen titel och självständiga redaktionella resurser, ansvarig utgivare, hög periodicitet, hög andel egenproducerat innehåll.

Ett allvarligt problem, med utredningens förslag, är de föreslagna ekonomiska nivåerna. Utredningens förslag slår hårt mot små lokala tidningar och tidningar med lågfrekvent utgivning. Nivåerna måste höjas enligt nedanstående.

Vi förväntar oss därför att regering och riksdag kompletterar och förbättrar liggande utredningsförslag med nedanstående fyra åtgärder – vilka samtliga syftar till att underlätta för dagspress med lägre upplagor.

1. Utökat distributionsstöd.

För att trygga utgivning av lokal dagspress i hela landet, små tidningsföretag samt för lågfrekvent dagspress behövs även i framtiden ett grundläggande stöd. För dessa är baskostnaderna för distribution förhållandevis höga utslaget per nummer. Övergången till digital distribution är inte helt enkel, inte minst av ekonomiska skäl, då man inte har stora koncerner bakom sig med stordriftsfördelar i den digitala utvecklingen. Samtidigt måste en professionell utveckling även ske av printprodukten.

Därför föreslår vi att ett utökat distributionsstöd införs för lågfrekvent dagspress enligt följande:

Inledningen av nuvarande § 3 i mediestödsförordningen kvarstår men *allmänt driftsstöd* byts ut mot det nya begreppet *utökat distributionsstöd*, med följande inriktning:

En lågfrekvent dagstidning (en dagstidning som normalt utkommer ett till två nummer per vecka) berättigar till utökat distributionsstöd om samtliga nedanstående förutsättningar är uppfyllda:

1. Den ska ha en abonnerad upplaga på minst 1 500 exemplar.
2. Dess totalupplaga ska till övervägande del vara abonnerad.
3. Den ska ha ett abonnemangspris som för helår inte understiger ett av mediestödsnämnden fastställt lägsta pris.

För en årsupplaga om minst 75 000 exemplar och max 150 000 exemplar utgår ett utökat distributionsstöd på 10 kr/årsexemplar. (Maximalt 1 500 000 kr)

För den del av årsupplagan som överstiger 150 000 exemplar till max 250 000 exemplar utgår ett utökat distributionsstöd på 5 kr/årsexemplar (Maximalt 500 000 kr)

Det utökade distributionsstödet föreslås löpa parallellt med utfasningen av driftsstödet mellan 2024-2028

Det utökade distributionsstödet fhasas ut enligt följande:

2024: 100 %
2025: 100 %
2026: 75 %
2027: 75 %
2028: 50 %
2029: 33 %

2. Stärkt grundstöd inom ramen för Allmänt redaktionsstöd

I syfte att säkerställa mångfald i hela landet, genom lokal dagspress med mindre upplagor, behöver utredningens förslag rörande Allmänna redaktionsstödet justeras.

Utredaren föreslår ett Allmänt redaktionsstöd för allmänna nyhetsmedier som har anställd personal motsvarande minst två årsarbetskrafter som arbetar med journalistiska arbetsuppgifter för det allmänna nyhetsmediet, och en stödgrundande kostnad på minst 750 000 kronor.

Allmänt redaktionsstöd ska sedan få lämnas med högst 1 800 000 kronor, men inte överstiga 75 procent av den stödgrundande kostnaden, för den del av kostnaden som uppgår till högst 2 400 000 kronor.

Vi föreslår en förändring av denna nivå, som berör de små tidningsredaktionerna. Gränsen 75 procent av stödgrundande kostnader bör höjas till 90 procent. Motivet för detta är att åstadkomma ett grundstöd för att kompensera dessa tidningsföretag för baskostnader (bland annat tryck, it och administration). Dessa kostnader blir för dessa tidningstitlar förhållandevis höga, utslaget per nummer.

Vårt förslag är därför att stödet för den lägsta nivån justeras enligt följande:

Allmänt redaktionsstöd ska sedan få lämnas med högst 2 160 000 kronor, men inte överstiga 90 procent av den stödgrundande kostnaden, för den del av kostnaden som uppgår till högst 2 400 000 kronor.

3. Inkludera redaktionskostnader för frilansare

De redaktionella kostnader som ska ligga till grund för det allmänna redaktionsstödet är enligt utredarens förslag enbart de kostnader som är kopplade till egen fast anställd redaktionell personal.

Detta blir alldeles för begränsat, då våra tidningsföretag ofta arbetar med frilansande medarbetare.

Vi föreslår att även redaktionella frilanskostnader *för journalistiska arbetsuppgifter; text, foto, redigering*, också ska räknas in.

Vi inser att en avgränsning bör göras, och ett sätt att göra detta är att begränsa detta till frilansande journalister som ersätts motsvarande minst 20 procent av arbetstiden, för tidningstiteln. Utgångspunkt bör då vara kostnader motsvarande en genomsnittlig lönenivå på den redaktion som frilansaren verkar för.

4. Förtydliga begreppet "Användarförankring"

Sveriges Fådagartidningar har återkommande betonat att ett framtida mediestöd ska ha en dokumenterad god användarförankring. I vårt PM till utredaren betonade vi att en verifierad totalupplaga som till övervägande del är abonnerad visar på en kvalitativ användarnytta.

Utredaren föreslår nu istället att mediestöd ska få ges till allmänna nyhetsmedier som har en "god användarförankring" i bevakningsområdet.

Utredarens förslag innebär att de nuvarande siffersatta kraven på användarförankring tas bort och ersätts med begreppet "god användarförankring", med en miniminivå kombinerad med en procentsats av invånarna i bevakningsområdet.

Utredaren har angett 15 procent av invånarna i bevakningsområdet, men om 15 procent motsvarar fler än 3.000 invånare bör gränsen i stället sättas vid 3.000 regelbundna användare.

Det är viktigt att noggrant analysera denna gräns. Den riskerar att i praktiken diskvalificera ett antal viktiga regionala fådagartidningar.

Vi förordar därför att gränsen bör sättas vid 1500 regelbundna användare.

Kungälv 26/9 2022

Sveriges Fådagartidningar

Roger Boström

ordförande

roger.bostrom@inforit.se

Mobil: 0763 111 442

Bilaga 1

Sveriges Fådagartidningar tillskrev utredningen 2021-11-29 med nedanstående synpunkter.

PM Mediepolitik

En statlig utredning har tillsatts i syfte att lämna förslag på hur ett nytt statligt press- och mediepolitiskt stödsystem ska vara utformat.

I uppdraget ingår att *utvärdera befintliga stödformer och lämna förslag till hur stödformerna ska utformas inklusive vilka kriterier som ska ligga till grund för fördelning av stöd senast från 2024. De förslag som lämnas ska ha en bred politisk förankring. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2022.*

Utredaren ska, enligt direktiven, även *ha en nära dialog med branschens aktörer.*

Detta PM är föreningen Sveriges Fådagartidningars utgångspunkt för denna dialog.

- Utgångspunkten för den statliga mediepolitiken ska vara; att en fri och obunden dagspress i hela landet har stor betydelse för en fungerande demokrati.
- Det är av vital betydelse att säkerställa mångfald inom allmän nyhetsförmedling och opinionsbildning.
- Det är särskilt viktigt med lokala redaktioner och lokal journalistik. Detta för att dagspressen har en unik och central roll för medborgarnas möjligheter att hålla sig informerade, och delta i diskussioner, om frågor av betydelse för samhällslivet
- Det, år 1971, införda statliga presstödet har hittills tjänat den publicistiska mångfalden väl. Förändring av statens mediepolitik måste därför bygga på noggrann utvärdering och analys av nuvarande press- och mediestöd.
- Nuvarande presstödsregler har en bred politisk förankring och gäller till och med år 2023. En ny lagstiftning för ett framtida mediestöd måste ha en, över tid, stabil politisk förankring i syfte att säkerställa långsiktighet. Det är därför rimligt att kommande mediestöd omfattar perioden 2024 till 2030.
- I utredningens direktiv står att *”De positiva delarna av det rättighetsbaserade driftstödet bör ... så långt det är möjligt tas till vara”*. Det nuvarande presstödet är en rättighetslagstiftning, d v s stöd utgår till alla som uppfyller kriterierna för att få stöd. Även framtida mediestöd måste bygga på en rättighetslagstiftning. Det framtida stödet ska vara en rättighet för en fri och obunden dagspress som lever upp till förordningens bestämmelser.
- Vi välkomnar de senaste årens stora resurstillskott till mediestöd, men konstaterar att för våra medlemmar, och för andra mindre tidningsföretag utanför de stora mediekoncernerna, så har de reella möjligheterna till dessa projektstöd varit små.

- Vi förutsätter att ett reformerat press- och mediestöd är rättighetsbaserat och att alla nuvarande oförutsägbarheter, liksom risker för projektbaserade ”skönhetstävlingar”, tas bort. Stödformerna bör förenklas. Innovations- och utvecklingsstödet kan helt tas bort.
- Ett framtida mediestöd ska bygga på långsiktighet, transparens och tydlighet
- Mediestedet ska stimulera affärsutveckling, utveckling av distribution & teknik.
- Vi har tidigare framfört att för att motverka nuvarande urholkning av driftstödet (genom alltför stödberättigade titlar), så borde nuvarande presstödsförordning snarast förser med ett tak som innebär att en maxgräns sätts för hur mycket som kan utgå till en tidningstitel. Detta skulle samtidigt kunna ses som en övergång till ett nytt generellt mediestöd som bygger på stöd för redaktionellt arbete
- För att trygga utgivning av lokal dagspress i hela landet, små tidningsföretag samt för lågfrekvent dagspress (med utgivning 1-2 dagar i veckan) behövs även i framtiden ett grundläggande driftstöd. För små tidningsföretag och lokal dagspress är baskostnader för bland annat tryck, it, administration och distribution förhållandevis höga utslaget per nummer. Därmed kan nuvarande distributionsstöd avvecklas.
- Ett kommande generellt, rättighetsbaserat *Redaktionsstöd* måste därför bygga på ett ”golv” i form av *Grundstöd* som ger ett minimistöd till tidningar som uppfyller fastställda grundläggande kriterier.
- Detta Grundstöd bör vara minst tre (3) miljoner kronor.
- Grundläggande kriterier är:
  - Allmän nyhetstidning med egen titel och med en ansvarig utgivare.
  - Redaktionell självständighet.
  - Innehåll som präglas av hög kvalitet och inre mångfald - i såväl nyhetsförmedling som opinionsbildning.
  - Allmänt tillgänglig.
  - Regelbunden utgivning (minst 51 utgåvor per år).
  - Redaktionellt innehåll som utgör minst 55 % av hela innehållet.
  - Exklusivt, egenproducerat redaktionellt innehåll som utgör minst 25 % av hela innehållet.
  - En totalupplaga som till övervägande är abonnerad, vilket visar på en kvalitativ användarnytta. Verifierad genom redovisad upplaga för betalande prenumeranter.